

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАВЧАЛЬНО-НАУКОВА УСТАНОВА
«АКАДЕМІЯ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

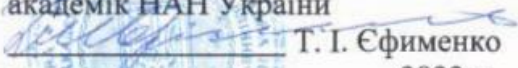
ДННУ «Академія фінансового управління»

(протокол № 2

від « 18 » 02 2022 р.)

Президент

академік НАН України

 Т. І. Єфименко
« 18 » 02 2022 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(для аспірантів 2020 року вступу на освітньо-наукову програму)**

Фінансове забезпечення критичної інфраструктури

рівень вищої освіти	третій (освітньо - науковий) рівень
галузі знань	05 «Соціальні та поведінкові науки», 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності	051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
освітньо-наукові програми	«Економіка», «Облік і оподаткування», «Фінанси, банківська справа та страхування»
тип дисципліни	вибіркова

Київ 2022

Автор:

Кудряшов Василь Павлович – д.е.н., професор, завідувач відділення управління державними фінансами ДННУ «Академія фінансового управління».

Рецензенти:

Олійник Яна Вікторівна – д.е.н., доцент, директор Інституту післядипломної освіти ДННУ «Академія фінансового управління», гарант ОНП «Облік і оподаткування» (доктор філософії),

Олієвська Мирослава Григорівна – д.е.н., завідувач відділу бюджетних видатків соціальної сфери та економічного розвитку НДФІ, гарант ОНП «Фінанси, банківська справа та страхування» (доктор філософії).

Форма навчання —	очна (денна), заочна
Семестр —	5-ий або 6-й семестр (за вибором аспіранта)
Кількість кредитів ECTS —	5
Форма підсумкового контролю —	залік
Мова викладання —	українська

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні Інституту післядипломної освіти 20.01.2022 р., протокол № 5.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ	6
Тема 1. Формування, розвиток та захист критичної інфраструктури	6
Тема 2. Фінансове забезпечення критичної інфраструктури в Україні	6
Тема 3. Державне регулювання критичної інфраструктури в Україні	6
Тема 4. Фінансування критичної інфраструктури в період війни та подолання її наслідків	7
Тема 5. Фінансова підтримка України з питань критичної інфраструктури з боку зарубіжних партнерів	7
3. ПОРЯДОК ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	7
4. ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ	8
5. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА	9
6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА	9
6.1. Нормативно-правові акти	9
6.2. Основна література	9
6.3. Додаткова література	9
6.4. Інформаційні ресурси	10

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Фінансове забезпечення критичної інфраструктури» є вибірковою навчальною дисципліною підготовки докторів філософії за освітньо – науковою програмою «Фінанси, банківська справа та страхування».

З метою створення безпечних умов організації навчального процесу передбачена можливість проведення усіх занять в Академії у дистанційному режимі із використанням хмарного сервісу організації відеозв'язку ZOOM.

Анотація навчальної дисципліни.

Вивчення навчальної дисципліни «Фінансове забезпечення критичної інфраструктури» дозволяє здобувачам вищої освіти вивчити теоретичні положення, досвід зарубіжних країн, особливості фінансування критичної інфраструктури в Україні, а також її державне регулювання.

Здобувачі вищої освіти мають змогу вивчити та засвоїти питання щодо змісту критичної інфраструктури, її основних складових, особливостей розвитку в Україні, використанням джерел, механізмів та інструментів фінансового її забезпечення, вивчити досвід зарубіжних країн з формування, розвитку та фінансового забезпечення критичної інфраструктури, а також державного регулювання її формування та розвитку в Україні.

Мета дисципліни: поглибити теоретичні знання у сфері фінансів, сприяти формуванню компетентностей та відповідних програмних результатів навчання з методики та організації аналізу фінансового забезпечення критичної інфраструктури, її державного регулювання та прийняття управлінських рішень в аспекті керування фінансовими з забезпечення розвитку критичної інфраструктури.

Вивчення навчальної дисципліни «Фінансове забезпечення критичної інфраструктури» дозволяє здобувачам вищої освіти отримати компетентності:

- розуміти зміст критичної інфраструктури та її складових;
- вміти визначати джерела формування та розвитку критичної інфраструктури;
- вміти застосовувати механізми та інструменти управління фінансовим забезпеченням критичної інфраструктури;
- вміти застосовувати нормативні документи з питань фінансового забезпечення критичної інфраструктури у практичній діяльності.

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Теми	Всього, год.	Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Самостійна робота, год.	Форма оцінювання
1.	Формування, розвиток та захист критичної інфраструктури	22	4	2	16	участь у дискусії
2.	Фінансове забезпечення критичної інфраструктури в Україні	34	6	6	22	індивідуальне завдання (аналіз фінансового забезпечення критичної інфраструктури); презентація
3.	Державне регулювання критичної інфраструктури в Україні	30	6	4	20	індивідуальне завдання (державне регулювання критичної інфраструктури в Україні); презентація
4.	Фінансування критичної інфраструктури в період війни та подолання її наслідків	34	6	6	22	індивідуальне завдання (фінансування критичної інфраструктури в період подолання наслідків війни); презентація
5.	Фінансова підтримка України з питань критичної інфраструктури з боку зарубіжних партнерів	30	4	6	20	індивідуальне завдання (фінансова підтримка України зарубіжними партнерами); обговорення; комп'ютерне тестування
Всього навчальних годин		150	26	24	100	-

Підсумковий контроль –залік

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Тема 1. Формування, розвиток та захист критичної інфраструктури

Формування, розвиток та захист критичної інфраструктури в Україні
Фінансове забезпечення розвитку та захисту критичної інфраструктури в Україні
Бюджетне фінансування критичної інфраструктури в Україні. Визначення переліку секторів і об'єктів, що відносяться до критичних в Україні
Визначення показників стану критичної інфраструктури та їх застосування для його аналізу в Україні
Задачі державної політики з питань розвитку критичної інфраструктури в Україні. Аналіз загроз та ризиків вразливості стійкості системи захисту критичної інфраструктури в Україні. Аналіз виконання планів залучення ресурсу щодо фінансового забезпечення інфраструктури з використанням ресурсів МФО в Україні

Тема 2. Фінансове забезпечення критичної інфраструктури в Україні

Аналіз джерел фінансування об'єктів критичної інфраструктури в Україні. Використання джерел змішаного (державно-приватного) фінансування інфраструктури. Характеристика ризиків фінансового забезпечення розвитку критичної інфраструктури. Характеристика мети, задач та принципів проведення бюджетної політики щодо фінансового забезпечення критичної інфраструктури у державах-членах ЄС. Аналіз ризиків фінансового забезпечення захисту критичної інфраструктури з державного бюджету. Визначення джерел та механізмів фінансового забезпечення захисту критичної інфраструктури в Україні. Фінансування заходів забезпечення захисту критичної інфраструктури з використанням механізмів державно-приватного партнерства.

Тема 3. Державне регулювання критичної інфраструктури в Україні

Аналіз правового регулювання фінансового забезпечення інфраструктури в ЄС. Розроблення рекомендацій щодо покращення державного регулювання інфраструктури в Україні з урахуванням досвіду ЄС. Задачі державної політики з питань розвитку критичної інфраструктури в Україні. Врахування зарубіжного досвіду з питань державного регулювання захисту критичної інфраструктури в Україні. Органи управління захистом критичної інфраструктури в Україні та їх функції. Координація діяльності між органами державного управління та приватним сектором з питань захисту критичної інфраструктури

Тема 4. Фінансування критичної інфраструктури в період війни та подолання її наслідків

Пошкодження та руйнування об'єктів критичної інфраструктури в умовах війни. складнення мобілізації фінансових ресурсів на тлі різкого збільшення витрат. Динаміка показників бюджетного дефіциту та державного боргу. Застосування екстрених заходів мобілізації ресурсу та структурування бюджетних витрат. Механізми мобілізації ресурсу шляхом розміщення боргових інструментів. Використання ресурсу, отриманого від зарубіжних партнерів. Аналіз особливостей фінансування захисту критичної інфраструктури в період воєнного стану. Аналіз змін щодо використання ресурсу МФО для фінансування критичної інфраструктури в період подолання наслідків війни. Аналіз особливостей фінансування захисту критичної інфраструктури в період воєнного стану.

Тема 5. Фінансова підтримка України з питань критичної інфраструктури з боку зарубіжних партнерів

Джерела та механізми фінансування критичної інфраструктури в період подолання наслідків війни. Залучення коштів міжнародних фінансових організацій для підтримки критичної інфраструктури в Україні в умовах війни. Використання спеціальних фондів ЄС з підтримки інфраструктури Україною (як кандидата в члени Євросоюзу). Використання коштів Світового банку з фінансового забезпечення критичної інфраструктури в період подолання наслідків війни. управління використанням ресурсу, залученого від зарубіжних держав для фінансування критичної інфраструктури. Внесення змін до застосування механізмів захисту об'єктів критичної інфраструктури в умовах воєнного стану. Формування програм «Відновлення України», затвердженої Європейською комісією (в аспекті модернізації об'єктів критичної інфраструктури) у повоєнний період.

3. ПОРЯДОК ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється у формі заліку.

Залік передбачає диференційоване оцінювання засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу на підставі поточного контролю (за результатами роботи на практичних заняттях, а також контрольних заходів). Підсумковий контроль у формі заліку визначається як сума балів, отриманих здобувачами вищої освіти під час поточного контролю протягом усього семестру.

Підсумкове оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою Академії, шкалою ЄКТС та національною шкалою.

Умови результатів підсумкового оцінювання знань здобувачів вищої освіти

100-бальна шкала Академії	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	відмінно
85–89	B	добре
75–84	C	
70–74	D	задовільно
60–69	E	
35–59	FX	незадовільно з можливістю перескладання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни

Умови результатів поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Форми оцінювання	Максимальна кількість балів за 1-у роботу	Разом
Участь у дискусії	10	10
Комп'ютерне тестування	20	20
Виконання та презентація індивідуального завдання	5	20
Всього за поточну успішність		50

4. ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі індивідуальні завдання освітньої компоненти є самостійно виконаною роботою. Для оцінювання надаються лише результати власної роботи. Роботи скопійовані шляхом копіювання, перенесення оригінальних текстів без посилання на джерела, або компонування тексту з оригінальних джерел буде оцінено як «0 балів». Всі роботи перевіряються на наявність ознак плагіату. Тестові завдання не копіюються та виконуються самостійно, без допомоги сторонніх осіб.

5. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Кудряшов Василь Павлович, доктор економічних наук, професор, завідувач відділення управління державними фінансами ДННУ «Академія фінансового управління».

Електронна пошта: kvp.kudrya@gmail.com

Google Scholar:

https://scholar.google.com.ua/citations?user=vzk_3BQAAA_AJ&hl=uk

ID ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4801-3620>

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

6.1. Нормативно-правові акти

1. Закон України «Про критичну інфраструктуру» (16 листопада 2021 р. № 1882-IX) – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1882-20#Text>

2. Концепція створення системи захисту системи критичної інфраструктури, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 6 грудня 2017 р. № 1009-р. – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1009-2017-%D1%80#Text>

3. Закон України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» (5 жовтня 2017 р. № 2163-VIII). – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text>

4. Закон України «Про національну безпеку України» (21 червня 2018 р. № 2469-VIII). - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>

5. Стратегія національної безпеки України затверджена Указом Президента України від 14 вересня 2020 р. № 392/2020. – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text>

6. Стратегія кібербезпеки України, затверджена Указом Президента України від 26 серпня 2021 р. № 447/2021. – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/447/2021#Text>

7. Концепція забезпечення національної системи стійкості, затверджена Указом Президента України від 27 вересня 2021 р. № 479/2021.

8. Порядок віднесення об'єктів до об'єктів критичної інфраструктури, затверджений постановою Кабінету міністрів України від 9 жовтня 2020 р. № 1109. - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1109-2020-%D0%BF#Text>

9. Порядок формування переліку об'єктів критичної інформаційної інфраструктури, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 9 жовтня 2020 р. № 943. – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/943-2020-%D0%BF#Text>

6.2. Основна література

1. Пріоритети розвитку фінансової системи України в умовах євроінтеграційних процесів : монографія / Л. Л. Гриценко, І. М. Боярко, Т. А. Васильєва та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук Л. Л. Гриценко. – Суми : Сумський державний університет, 2021. – 379 с.: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/83909/3/Hrytsenko_finansova_systema.pdf.

2. SMART-інфраструктура у сталому розвитку міст: світовий досвід та перспективи України. Аналітична доповідь Центра Разумкова, 2021. - Видавництво “Заповіт”, 2021: <https://razumkov.org.ua/uploads/other/2021-SMART-%D0%A1YTI-SITE.pdf>.

3. Зелена книга з питань захисту критичної інфраструктури в Україні: зб. матеріалів міжнар. експерт. нарад / Упоряд. Д. С. Бірюков, С.І Кондратов ; за заг. ред. О. М. Суходолі. — К. : НІСД, 2016. — 176 с.: https://web.archive.org/web/20170215015327/http://www.niss.gov.ua/public/File/2016_book/Syxodolya_ost.pdf.

6.3. Додаткова література

1. Кудряшов В.П. Критична інфраструктура та її функції. Наукові праці НДФІ. – 2021, випуск 2 (95). – С. 5-24.

2. Кудряшов В.П. Державне регулювання критичної інфраструктури. – Фінанси України. – 2021, № 7. – С. 72- 92.

3. Кудряшов В.П. Фінансове забезпечення критичної інфраструктури. – Фінанси України. – 2021, № 5. – С. 111- 128.

4. Кудряшов В.П. Бюджетний дефіцит і фінансування критичних послуг. – Економіка України. – 2021, № 6. – С. 59-77.

5. Кудряшов В.П. Критична інфраструктура та фінансова безпека. – Фінанси України. – 2021, № 2. – С. 7-25.

6. Кулик В.В. «Схема «витрати-випуск» Японії : Системний аналіз та моделювання міжгалузевих зв'язків економіки України» // Фінанси України. - 2022. - № 3. С.53-78

7. Osei-Kyei, Robert, et al. «Critical review of the threats affecting the building of critical infrastructure resilience.» International Journal of Disaster Risk Reduction 60 (2021): <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S221242092100282X>.

8. Rehak, David, et al. «Complex approach to assessing resilience of critical infrastructure elements.» International journal of critical infrastructure protection 25 (2019): <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1874548218301744>.

6.4. Інформаційні ресурси

1. Сайт Верховної Ради України: <http://www.rada.gov.ua/>

2. Сайт Міністерства фінансів України: <http://www.minfin.gov.ua/>

3. Сайт Державної фіскальної служби України: <http://www.sfs.gov.ua/> /

4. Сайт Міністерства цифрової трансформації України: <https://thedigital.gov.ua/>

5. Сайт Національного банку України: <https://bank.gov.ua/>.

ДННУ "АКАДЕМІЯ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ"